

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési helyben, házhoz hordva:
Félévre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felölös szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ar vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám

A második csata is elvesztett Debrecenben.

Debrecen az obstrukció ellen.

Keresztül erőszakolt indítvány.

Ugy érezzük magunkat, mint Debrecen letűnt nemzedéke érezhetett az 1849. augusztus 2-iki debreceni csata után, mikor a tlnyomó számú ellenség vérbe gázolta a Nagy Sándor vitéz tábornoknak vezetése alatt álló honvédsereget s az ellenséges csapatok megszállották Debrecen.

Tegnap délután csatát vesztett a debreceni függetlenségi párt a közgyűlési teremben. Épen olyant, mint a Nagy Sándor vitéz katonái. Akkor is megbirkózott volna a honvédség az osztrák armádiával szemben, — de a magyar muszkavezetők a nyakára hozták az orosz haderőt s azon nem tudott hősi küzdelem után sem diadalt aratni.

Nagy furfanggal az utolsó napon csempészték be azt az obstrukcióellenes indítványt, amelyet azután a debreceni mungópárti városatyák 20 szavazat többséggel elfogadtattak, akkor, mikor a nyári munkaszünet miatt a debreceni ellenzéki polgárok nem lehettek a közgyűlésen jelen. Azon a rendkívüli közgyűlésen, amelyen az eredeti meghívó tárgysorozata szerint valami fontosabb ügyek ugy sem szerepelhettek.

Dr. Bakonyi Samu is, mint táviratilag jelentette, későn kapta a magán értesítést messze idegenben, így járt a távolban levő dr. Tüdős János, dr. Férjér Ferenc stb.

Igy persze könnyű volt győzni. Mikor ellenzéki polgáraink nagy részét elfoglalja a nyári munka, mikor a gyöngéledők fürdőn gyógykezeltetik magukat.

Igy érte meg az a nagy szégyen Debrecen, hogy Kossuth Lajos emlékének arculcsapásával kurucból labanccá vedlett.

Beállt a kormány szekere tölri, a nemzet erejét irtó törekvéseket támogatni.

Persze urfanggal, erőszakoskodásokkal ment a dolog, amit a közgyűlési ellenzék azzal bélyegzett meg, hogy kivonult a közgyűlési teremből, mikor egy érvénytelen szavazatot akartak érvényesíteni.

A Debrecen történetében gyászos napi krónikáját a következőkben adjuk.

Debrecen város tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott. A rendes, kinyomatott tárgysorozatán kívül ezen tárgyaltak egy hazafiatlan indítványt is, melyet becsempészték a napirendre.

Napirend előtt.

Domahidy Elemér főispán pontban délután 3 órakor a közgyűlést megnyitván, kegyeletes szavakban emlékszik meg dr. Hütter Károly, Gebauer Károly bizottsági tagok és Reich Gyula volt városi kiadó elhunytáról.

A közgyűlés elhatározta, hogy az elhunytak emlékét kegyeletesen és jegyzőkönyvileg örökösül meg.

Az obstrukció ellenes indítvány.

Bejelenti ezután Domahidy Elemér főispán hogy Porubszky Jenő táblai elnök és társai javaslatot adtak be, amelyben a legteljesebb mértékben elítélik a most folyó parlamenti obstrukciót.

A közismert mungó-frázisoktól hemzsegtől átitrat nem tartalmaz egyebet, mint amit a kormány megfizetett politikai lapjai az obstrukció foijama alatt már elmondtak. Hogy a békés, termékenyítő munka megakasztatik, hogy a király megharagszik s abszolutizmust terjeszt ki az országra stb.

Egy hang: Inkább jöjjön az abszolutizmus, mint ez a képmutató kormány!

Ezután azzal fenyeget a felirat, hogy Magyarország elfog jutn Lengyelország sorsára, s felosztják.

— Óh! óh! — hangzik minden felől. (Óriási derűtség.)

A tanács javaslata.

Végül felolvassák a tanács javaslatát a mely Versec átiratát egyszerűen tudomásul veszi, ellenben a Porubszky Jenő és társai önálló indítványa alapján az obstrukciót elléli.

A tanács határozati javaslatát azután felolvasta K. Tóth Mihály tanácsos.

A javaslat bizony meglehetősen éles hangon néli el a z obstrukciót s általános feltűnést keltett az ellenzék előtt.

— Hát ez már sok?! Hol a sokat hangoztatott hazafiság?!
Ezután megindultak a felszólalások:

Somogyi Pál beszéde.

Somogyi Pál, a debreceni függetlenségi párt elnöke szólal fel elsőnek. Kijelenti, hogy nem igen szokta a közgyűlés türelmét felszólalásával igénybe venni, de legjobb meggyőződése szerint a javaslat tulságos erős színben tünteti fel az obstrukció hátrányait. Ez nem méltó Debrecenhez.

— Gyalázat a városra, a hazafias közönségre! — kiáltják minden oldalról.

Somogyi Pál: Ugy látszik, hogy a javaslat azt célozza, hogy a parlament hozzon intézkedést a házszabályok megváltoztatására. — Azokat pedig megváltoztatni a nemzet érdeké-

ben nem szabad. Ha mi a házszabályokat akként módosítsuk, hogy az ellenzék akcióképességét elveszítse, hazánkat romlásba viszük. Az ellenzék sokszor erőssége a kormánynak.

Dr Révi Nándor: Ezt mondta Tisza Kálmán is!

Somogyi Pál: Én magam sem vagyok barátja a tulságos obstrukciónak. De most az ország tulságos megterheléséről van szó s ilyenkor minden fegyver használata szent, üdvösséges.

(Nagy zaj. Elnök cseppet. A zajban a közbeszólások alig hallhatók.)

Somogyi Pál: Kérem én mindenkit türelemmel fogok meghallgatni. De engem is hallgasanak türelemmel a közbeszólásokra különben nem reflektálok. Közgazdasági viszonyaink a legrosszabbak, közoktatásunk a legrosszabb, — 10,000 gyermeknek nincs iskoláztatása. Az ingyen népoktatását behozták, de a kormány nem viheti keresztül s ezt azért mert nincs pénze. — És most rengeteg terheket akarnak a nemzetre rá rakni. A hadsereg erősítéséhez nem pénz hanem lelkesedés. Ott van a japán neftizet — amely győzött a tulnyomó részben nagyobb orosz nemzet ellen. Miért, mert a japánok hadserege egységesen nemzeti.

— Ugy van, — hangzik minden oldalról. — Éljen a nemzeti hadsereg!

Somogyi Pál: Nem a magyarság terheit kell emelni, hanem a vágyait kell nagyobb mértékben teljesíteni. Sem a tanács javaslatát, sem az önálló indítványt nem fogadja el. — **Indítványozza, hogy a két indítványt vegyék le a napi rendről s irjanak fel a képviselőházhoz — hogy ott is vegyék le a véderőjavaslatot a napi-rendről.**

Dr Révi Nándor beszéde.

Dr Révi Nándor szólal fel ezután, kifejti, hogy Magyarországon a politika csupán erüek s egyes személyek érvényesítésére soritkozik. Amint a kormányok uralomra jutnak, — csak a saját személyes érdekeiket nézik. A koalíciót is a 67-es pártok személyes torzsalkodásai buktatták meg. Ami a helyi politikai viszonyokat illeti, csak azt jegyzi meg, hogy a Porubszky féle indítvány aláírói közt nagyon sokan vannak, akik az önálló hadsereg mellett küzdöttek csak nem is olyan régen. **Vétek ebbe a közgyűlési terembe politikát behozni s a városatyák közt az ellentéteket szítani.** (Óriási taps és éljenzés.) Csináljunk csak városi politikát, van nekünk elég tenni valónk.

Dr Bacsó Dezső: K. Tóth Mihály a kulturatanácsos terjesztette be a javaslatot, pedig lehetne más dolga is. De hát első a kulturpolitika! (Nagy derűtség.)

Dr Révi Nándor: A tanácsnak is lehetne más egyéb dolga. De hát mindig politikailag lelkesedik. Lelkesedett már ez a tanács a Tisza, a Kossuth, a Naszády és stb. féle politikáért. **De hát nekik szükségük van a felebbeszi fórumra, a miniszteriumokra.** Pedig a ta-

nácsnak pártatlannak kellene lenni. Itt komoly munkára van szükség. Ott van a köztemető ügye. Ezt az intézményt most el akarják temetni. Pedig ez fontosabb, mint az obstrukció eltemetése. (Derűtség.) A nagy közműveket valósítsuk meg, ne akadályozzuk azokat felesleges politikai ennunciációkkal. Itt mindannyian pártállásra tekintet nélkül — dolgozzunk a város javára s ne politizáljunk. Az abszolutizmustól ne féljünk, hiszen az országban már is megnyilatkozik mindenben az abszolutizmus.

— Ugy van! Helyes! Most is abszolutiztikusan élünk!

Dr Révi Nándor: Térjünk napirendre a javaslat felett, hiszen Kossuth Lajos emléke ellen vétkezünk, a parlament mostani többsége erőszakkal s pénzrel megvezetgetve alakult.

— (Óriási zaj. Ugy van! Igaz. Ezt nem lehet tagadni! — kiáltja az ellenzék — Eláll kiáltják jobbról.)

Dr Révi Nándor: Javasolom, hogy napirendre térjünk a javaslatok felett, hozzájárulok a Somogyi Pál indítványához.

Egyéb felszólalások.

Dr Nagy Lajos: Az obstrukció ellen beszél. Fontos jogi törvényeket kellene hozni!

Dr Bacsó Dezső: Az a kormányok hü baja!

Dr Nagy Lajos: Magyarországon 10 év óta mindegy fejlődés megállott. Az állami élet pang!

Dr Bacsó Dezső: Persze. Az osztrák elnyomatás miatt!

Dr Nagy Lajos: Pártolom az önálló indítványt!

— Hoch! hoch! — hallatszik az ellenzéki padokról.

Stegmüller Árpád: Rövid beszédben javasolja a javaslatok felett való napirendre térest.

Dr Legányi Gyula beszél ezután — de miután nagyon zajongtak, lassan beszélt a körülötte ülő tisztán 67-es városatyáknak.

— Halljuk! halljuk! — kiáltja az ellenzék.

Ezután a kvóta emelése ellen beszél.

Domahidy Elemér: Az nem tartozik ide!

Dr. Legányi Gyula: De igen, mert benne vannak a katonai kiadások. Indítványozza a napirendről való levételt, mert hiszen Debreczen úgy sem szerencsés a feliratokkal, mert Széll Kálmánt is aznapon üdvözölte, mikor megbukott.

Több felszólalás után Domahidy Elemér főispán felteszi a kérdéseket az indítványokra.

Somogyi Pál kijelenti, hogy az esetben visszavonja indítványának azt a részét, amely azt célozza, hogy a képviselőházhoz irjanak fel olyan irányban, hogy a véderő törvényjavaslatot vegyék le a képviselőház napirendjéről, ha a Porubszky-féle indítványt is elveszik a napirendről.

Elnök felteszi a kérdést, Somogyi Pál ellenindítványára ugyanis, hogy a közgyűlés vegye le a Porubszky-javaslatot a napirendről.

A szavazás.

Elrendelik a szavazást, amely névszerinti volt.

A közgyűlés Somogyi Pál indítványát 67 szavazattal 47 szavazat ellen elveti.

Felkiáltások: Győzött a 67!

Ezután Domahidy főispán felteszi a kérdést, hogy Somogyi Pál fentartja-e indítványát olyan irányban, hogy irjanak fel a képviselőházhoz, hogy a véderőjavaslatot vegyék le a képviselőház napirendjéről.

Somogyi Pál: Miután a szavazás eredménye előrelátható, visszavonom.

Dr. Bacsó Dezső: Én fentartom az indítványt!

Domahidy Elemér: Az ügyrend ezt nem engedheti meg. Én megtenném, de precedenst nem akarok alkotni.

Az ellenzék kivonul.

Ezután a tanács javaslata mellett teszi fel a szavazást a főispán.

A mint megkezdődik a névszerinti szavazás, Szávay Gyula jelentkezik a névsor olvasó Csóka Samu tanácsosnál s bejelenti, hogy ő el akar menni, de előre a javaslat mellett szavaz.

Csóka Samu: Kérem, tudomásul van véve. (Szávay Gyula eltávozik.)

— (Mi az kérem?! — kiáltja az ellenzék.)

Csóka Samu: Szávay Gyula ur igennel szavaz előre, miután el kellett távoznia. Jegyző ur, kérem az igen szavazatot bejegyezni.

Óriási kavargás támadt erre az ellenzéki tagok felugrottak.

Dr. Bacsó Dezső: Ez erőszak. Még meg se kezdtük a szavazást.

Ifj Schvartz Vilmos: Itt nem lehet kivételt tenni!

Csanak János: Ez törvényellenes!

Több hang: Jön az erőszak, ez az abszolutizmus árnyéka!

Dr. Bacsó Dezső: Vonuljunk ki. Csináljanak, amit akarnak.

— **Helyes, helyes, hangzik mindentől. Az ellenzéki városatyák erre kivonulnak egymásután.**

Szavazás ellenzék nélkül.

Ezután megtörtént a szavazás. 68 szavazattal, tehát egyhangulag elfogadták a tanács javaslatát.

Domahidy Elemér indítványozza, hogy Szávay Gyula szavazatát, mint érvénytelen, számság le.

— Le van számitva! — jelenti ki Csóka Samu. A szavazat így 68.

Ezután a főispán 15 cecere szünetet rendel el.

Kik vettek részt a szavazásban?

Az obstrukciót elítélő szavazásban résztvettek:

Az obstrukció elítélése mellett szavaztak:

Aron Jenő, Aufricht Vilmos, Békés Lajos, dr Bruckner Ernő, dr Csikos Sándor, Csóka Samu, Csurka István, Debreczeni Jenő, Debreczeni Lajos, dr Dóczy Emil, dr Freund Jenő, Fürst Ödön, Gál Ferencz, dr Gajzágó Béla, Geréby Pál, dr Hegedüs István, Hoffmann Sándor, Horváth János, Josa Vince, Kardos László, Kolbenhayer Kálmán, Koncz Ákos, Kondor Kálmán, Kontsek Géza, Kovács Aladár, Kovács József, Körner Adolf, dr Magoss György, May Andor, Mayer Jenő, Medgyaszay Miklós, Muraközy László, Nagy Jakab, Sz. Nagy Kálmán, dr Nagy Lajos, dr Nyiri Ernő, Pálfi Gábor, dr Petzkó Ernő, Poroszlav László, Porubszky Jenő, Publik Ernő, Rickl Antal, Roncsik Lajos, Rostás István, Rottler Béla, Somossy László, Szabó Lajos, Szántó Győző, dr Szántó László, Szávay Gyula, Szentkirályi Tivadar, Szilágyi Imre, Szilcz Ferencz, dr Tóth István, dr Tóth Mihály, Török Gábor, dr Varga Emil, Varga Károly, Váczy János, Vecsey Zoltán, és Zádor Lajos.

Az obstrukció mellett szavaztak:

Igennel szavaztak: Dr Bacsó Dezső, Bácsi András, Balogh István, Boldogh István, Bőszörményi Imre, Csanak János, és József, Cifer Nándor, Deutsch Sámuel, Dicsőfi József, Ekli

József, Györffy Aladár, Jóna János, Kecskés István, Kelemen Gábor, Kertész Imre, István, János és Mihály, Kovács János és Lajos, dr Legányi Gyula, Medgyessy Ferencz és Lajos, Mike Ferencz, Molnár Albert, Móricz Ferencz, Nagy Albert, Nagy Pál, Otrokocsi Végh János, Patay József, Polgári József, és Márton, dr Révi Nándor, Rochlitz Arthur, Sarkadi Ferencz, ifj Schvartz Vilmos, Sesztina Jenő, Sinka Sándor, Somogyi Pál, Stégmüller Árpád, Szathmáry Ferencz, Szilágyi Bálint, Thieszen Arthur, Török Péter, Varjas János, Várray János, id. Zöld János.

Dr Bakonyi Samu látváta.

Dr Bakonyi Samu képviselő a következő táviratot küldte Kovács József polgármesterhez. A távirat csak későn érkezett s így bejelenthető nem volt.

Három nap óta távol lévén, most jutott kezemhez mai közgyűlésről szóló magánértesítés. Tárgy fontossága miatt kérem elmaradásom és azon mentségem bejelentését, hogy megjelenésem ekként fizikai lehetetlenség.

Bakonyi Samu.

Szünet után.

Kovács József polgármester a közgyűlés újból való megnyitása után személyes kérdésben válaszol dr Révinek. Kijelenti, hogy a tanács mindenkor hazafias volt s hogy a városi ügyeket a politika miatt nem hanyagolja el.

Dr Révy: Igenis fentartom azt az állításmat, hogy Naszády Iván királybiztos látogatását igenis nem szabad lett volna elfogadni a tanácsnak.

Ezután városi ügyeket tárgyaltak, melyek lapunk más helyén olvashatók.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

A három napig tartó parlamenti szünet után a képviselőház tagjai ma délelőtt ismét ülésre ültek össze. Az ülést a véderőreform jegyében hívták össze, a kormány javaslatára ma sem került a sor és valószínű, hogy az ellenzék az egész héten a technikai obstrukció fegyverével fog élni.

A sajtószabadság megsértése.

A folyosó, parlamenti életünknek ez a hü hőmérője, már kora délelőtt megnépesedett. A legelső között jött Batthyány Tivadar gróf, csakhamar megjelent Justh Gyula is, akit a függetlenségi képviselők lelkes eljenzéssel fogadtak.

A képviselők ujságírók csakhamar egy nagy csoportba verődtek és izgatottan tárgyalták «A Nap» című ujság kolportázsának eltiltását, melyet mindenki, pártkülönbség nélkül, a sajtószabadság durva megsértésének deklarált. Mindenkinél az volt meggyőződése, hogy a «Nap» kolportázsának eltiltás csak kezdete annak a kormányakciónak, amely az ellenzéki sajtót minden hatmi eszközzel meg akarja folytani.

— Ma «A Nap»-ot fosztották meg a kolportázs jogától — mondotta Lovászy Márton — holnap pedig megtagadják a szállítást a többi ellenzéki lapoktól. Ezt tűrni nem lehet, mert Khuennek ez az újbb akciója tanubizonyossága annak az áldatlan politikának, amelyet a kormány folytat s mely még a sajtószabadságot sem átalj felrugni, ha érdeke így kívánja. Ez ellen a kormánykció ellen elsősorban a sajtónak ekkor pártkülönbség nélkül tiltkoznia s meg kell mutatni, hogy egyesült erejében hatalmasabb, mint maga a kormány.

Lovászynek szavait a jelenlevők pártkülönbség nélkül helyesléssel fogadták.

— Khuen ezzel az intézkedésével — mondotta Justh Gyula — csak önmaga alatt vágja

a fát. Ez az akciója csak siettetni bukását, mely nemsokára feltétlenül be fog következni.

Batthyány Tivadar gróf eközben bement az elnöki szobába, ahol Berzeviczy Albert elnöktől napirend előtti felszólalásra kért engedélyt a sajtószabadság megsértése tárgyában. Az elnök kérte Batthyányt, hogy inkább sürgős interpelláció alakjában mondja el beszédét, mert Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök csak tíz órákor érkezik Budapestre s mire a Házba jön, tizenegy felé jár az idő, addig pedig nem lehetne az ülést megnyitni. Batthyány Tivadar gróf hozzájárult az elnök indítványához, besietett az ülésterembe s a következő sürgős interpellációt jegyezte be:

— Sürgős interpelláció a sajtószabadság megsértése tárgyában a miniszterelnökhöz:

A retorzió.

A folyosón ezalatt tovább folyt az izgatott vita a kormány sajtóellenes akciója tárgyában. Általános helyesléssel fogadták dr Szalay Mihálynak indítványát, hogy a lapok mindaddig ne közöljenek a parlament üléséről tudósítást, amíg a sajtószabadságon esett sérelem nem orvosoltatik. A parlamenti tudósítók azonban iveri köröztek, amelyen a hét szerdájára rendkívüli közgyűlést hívnak egybe. A közgyűlés előreláthatólag nagyon viharosnak ígérgezik.

Az Újságíró-egyesület választmányi tagjai szombaton tartott ülésében Herczeg Ferenc elnököt, Purjesz Lajos főtitkárt és Márkus Miksa választmányi tagot bízták meg, azzal, hogy a választmány határozatát a miniszterelnök tudomására hozzák. A választmány kiküldöttjei a délelőtti órákban jelentek meg a miniszterelnök előtt.

Az ülés.

A mai ülésről a következő részletes tudósításunk számol be:

Kabos Ferenc alelnök fél 11 órákor megnyitotta az ülést.

Vermes Zoltán felolvasta a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet (szerevével nélkül hitelesítettek).

Az elnök jelentette, hogy a király születésnapján és Szent István napján tartott ünnepi istentiszteleten a Ház Návay Lajos alelnök képviselte. Majd mély részvétellel párentálta el a napokban elhunyt Lónyai Gábor főrendet, aki öt cikluson át volt a Ház tagja, továbbá Riszter Nándor horvátképviselőt, s javasolta, hogy a Ház mindkettő emlékét jegyzőkönyvben örökítse meg.

A Ház így határozott.

Az elnök jelentette továbbá, hogy Latinoics Pál orvosi bizonyítvány alapján szeptember 16-áig szabadságot kért.

A Ház a kért szabadságot megadja.

Jelentette továbbá, hogy Komárom vármege és Szeged város feliratot intézett a Házhoz a katonai javaslatok ellen. (Élénk éljenzés a baloldalon.) Javasolja, hogy a kérvények tétessenek le a Ház asztalára és tárgyalassanak a véderőjavaslattal együtt.

Justh János ellenindítványt terjesztett be, hogy a feliratok részben a közigazgatási, részben a véderőbizottsághoz utasítsanak. (Zaj a jobboldalon.)

Az elnök jelentette, hogy 20-nál több képviselő az ellenindítvány tárgyában névszerinti szavazást kért s annak holnapra halasztását kérték.

Az elnök jelentette, hogy Pozsony város, Erzsébetfalva, Körmend, Jászárokszálás, és Kiszénő községek feliratot intéztek a Házhoz, a katonai javaslatok ellen és az általános-, titkos választói jog mellett. (Zajos éljenzés az ellenzéken.)

Justh János mindegyik elfirathoz ellenindítványt terjesztett be, husznál több képviselő pedig névszerinti szavazást és a szavazásnak holnapra való halasztását kérte. (Zaj a jobboldalon.)

Az elnök így mondja ki a határozatot.

Jelentette továbbá, hogy Ugocsa, Zólyom és még több törvényhatóság feliratot intézett a Házhoz, amelyben elítélik az obstrukciót. (Éljenzés a munkapárton.)

— Mübizalom — mondta Mádi-Kovács János.

— Pénzen vették ezt is, mint a mandátumokat, szölt Kun Andor.

Az elnök ezután jelentette, hogy Batthyány Tivadar gróf a sajtószabadság megsértése tárgyában sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt. Javasolja, hogy a Ház negyed kettőkor térjen át a sürgős interpellációra. (Helyeslés.)

A Ház ezután napirend szerint áttért Eitner Zsigmond indítványának megokolására. — Eitner Zsigmond az összeférhetelenségi törvény módosítása tárgyában jegyezte be indítványát. Csak rövid szavakkal akarja indokolni benyújtott indítványát. Kérte a Házat, hogy azt pártkülönbség nélkül vegye tárgyalás alá. Hangsúlyozza, hogy a képviselők a néptől kapják megbízatásukat s ezért teljesen és mindenkitől függetlennek kell lennie, még a kormánytól is, melynek minden ténykedésében ellenőrzője. A címek, rangok osztogatása, a báróságok és egyéb kitérítések ellen azért kell küzdeni, mert a mindenkori kormányok szívesen adományozzák azokat pártdekekből, a szolgálatok jutalmazására. (Hosszas éljenzés a függetlenségi és 48-as párton. Zaj a jobboldalon.) Eitner utalt arra, hogy már Mária Terézia korában is hozott az országgyűlés olyan határozatot, amely szerint a rendek az országgyűlés tartama alatt kitérítést nem fogadhatnak el. Dániában oly erős a demokrácia, hogy a jelenlegi miniszterelnök az összes rendjeleket el akarja törölni. Nálunk azonban oly nagy a «gomlyukfájdalom», hogy mindenki valami cím vagy kitérítés után törtet. Eppen ezért jegyezte be indítványát, s kéri annak tárgyalás alá vételét. (Hosszas éljenzés és taps a baloldalon.)

Ebben a pillanatban lépett a terembe Kosuth Ferenc, akit az egész baloldal hosszas éljenzéssel üdvözölt.

A miniszterelnök azonnal válaszolt Eitner Zsigmond indítványára és ellenezte annak tárgyalás alá vételét, mert a jelen is bizonyítja, hogy ha a király valakit a legnagyobb kitüntetésben részesít is, azért még mindig lehet jó ellenzéki. (Tetszés a jobboldalon, zaj az ellenzéken.)

Az elnök ezután feltette a kérdést és jelentette, hogy 20-nál több képviselő Eitner Zsigmond indítványa felett névszerinti szavazást kért. A szavazás folyik.

A kereskedelmi és iparkamara székházépítése

Döntés az ajánlatok felett.

A kamara elnöki tanácsa tegnap délelőtt tartott ülésében döntött a bérházzal kapcsolatos új székház építési munkálatra augusztus 10-ikén megtartott versenytárgyaláson beérkezett ajánlatok tekintetében. Az összes ajánlatok időközben matematikailag átszámítottak: több ajánlatban összeadási vagy szorzási hibák fordultak elő, melyek helyesbítettek; ennek folytán egyes ajánlatok itt közlendő végösszege eltérő lesz az eredetileg beirtaktól. Azután szakszerű elbírálás alapján a munkálatok tekintetében az ajánlatok egyenlő nivóra állítottak, hogy megfelelőleg összehasonlíthatók legyenek.

Ezeknek alapján a következő eredmények álltak elő:

Összmunkavállalkozók gyanánt jelentkeztek:

Stegmüller Árpád (Debrecen) kőfaragó-munka nélkül 722089.60, Tóth István (Debrecen) kőfaragó és palafedő munka nélkül 721936.74, Hevesmegyei r.-t. (Poroszló) kőfaragó és villamos munka nélkül 727499.05, Weil Rezső (Budapest) kőfaragó és villanyvilágítási munka nélkül 690435.46, Nagymagyaralföldi építő r.-t. (Debrecen) szobafestési munka nélkül 758600.53, Fejér és Ritter (Debrecen) minden munkára 710093.04.

Részlet-ajánlatok gyanánt pedig jelentkeztek:

Kőmíves munka: Szikszay Gyula (Debrecen) 279737.52.

Vasmunka: Vasgerenda részvénytársaság (Budapest) 73876, Juhász István (Debrecen) 73778, Losonci János (Debrecen) 75609.

Műkő munka: Kubinyi Lajos és társa (Debrecen) 29626.89, Budapesti kögyár (Budapest) 27163.68, Melocco r.-t. (Budapest) 34911.16, Walla József r.-t. (Budapest) 28477.03, Lukács Vilmos (Debrecen) 25178.60.

Acsmunka: Horváth József (Debrecen) 13183.92.

Bádigos munka: Máthéi János (Debrecen) 26420.16, Kiss Ignác (Debrecen) 28872.53.

Palafedő munka: Kubinyi Lajos (Debrecen) 4288.02.

Asphalt és facement munka: Kubinyi Lajos és társa (Debrecen) 9998.49, Lukács Vilmos (Debrecen) 11600.12.

Asztalos munka: Bessenyei Gyula (Debrecen) 49,232, Harsány István (Debrecen) — 44,522.40.

Lakatos munka: Losonci János (Debrecen) 56,543.51, Juhász István (Debrecen) 57,569, Piros Béla (Debrecen) 60,249.50.

Mázoló munka: Zelinger Ede (Debrecen) 13,909.90, Dihén János (Debrecen) 15,353.82, Tiessen H. és fia (Debrecen) 12,903.50.

Burkoló munka: Melocco Péter (Budapest) 33,146.41, Schlesinger Dávid (Debrecen) 27,994 korona 71 fillér, Kubinyi Lajos (Debrecen) 28851 korona 4 fillér, Krasner József (Budapest) — 27,547.12, Melocco r.-t. (Budapest) 33,433.99, Walla József (Budapest) 30,170.79, Lukács Vilmos és testvére (Debrecen) 24,612.71.

Amerikai padló: Kubinyi Lajos (Debrecen) 59,425, Lukács Vilmos (Debrecen) 39010, Egyszerű parket gyárak (Budapest) 38,802.50.

Redőny munka: Losonci János (Debrecen) 9597.60, Magaziner Lajos (Budapest) 9474, Justus Sándor és fia (Budapest) 9474, Paschka és társa (Budapest) 8667.

Vászonredőny: Szántó Zsigmond Debrecen 2660, Kardos László Debrecen 2520.

Úvegsmunka: Kaszanyitzky Endre Debrecen 20541, Blattner Gyula Debrecen 20632.43.

Szobafestő- és kárpitosmunka: Zelinger Ede Debrecen 17043.35, Schuller Sámuel faliszöveg nélkül (festve) Debrecen 10080, Dihén János Debrecen 16287.30, Thiesen H. és Fia Debrecen 15008, Haas Fülöp kárpitozás szobafestés nélkül Debrecen 16993.

Villanyvilágítás: Földes Sándor (Debrecen) 25,905, Földváry L. Debrecen 14,550, Unió m. vil. r.-t. Budapest 12,086.50.

Az elnöki tanács beható megvitatás és átszámítás után, a fővállalkozók közül azoknak ajánlati végösszegeihez, akik nem minden munkára ajánlkoztak, az elhagyott munkanemeknek árait a részletajánlatból kiegészítve a szakszerű elfogadható ajánlatokkal, továbbá keresztül vezetvén minden számításterü helyesbítést, arra az eredményre jutott, hogy az építés összköltsége involnának:

Fejér és Ritter ajánlata révén 751,473 korona,

Weil Rezső ajánlata révén 787,056 korona.

Nagymagyaralföldi ép. r.-t. ajánlata révén 795,138 korona,

Tóth István, mint fővállalkozó ajánlata révén 805,332 korona.

Stegmüller Árpád mint fővállalkozó ajánlata révén 806,710 korona,

Stegmüller Árpád az elfogadható részlet-ajánlatokkal kombinálva 782,000 korona.

Tóth István (hasonlóképpen) 783,000 korona.

Ezek alapján a kamara elnöki tanácsa — mint a kamara gazdasági érdekeire mindenképen legkedvezőbbet, a Ritter-Fejér debreceni építővállalkozók összajánlatát fogadta el és pedig minthogy a kamara az ajánlati hirdetményben foglalt joga alapján, egyszerűsítés címén, egyes tételeket törölt, a Fejér és Ritter cégnek az össz munkavállalat 681,423 koronában adta át. Ehhez kombinálva a még meg nem hirdetett munkanemekre előirányzott összeget, a kamarai székház és bérház építési költségei összesen circa 750,000 koronát fognak kitenni.

A kamara elnöksége gondoskodott arról, hogy a fővállalatot megnyert vállalkozó helyi iparosok igénybevételével állítsa mindazt elő, amit hasonló minőségben és árban lehető lesz helyben előállítani.

A kamara építkezése már szeptember hó elsején megkezdődik és jövő évi augusztus elsejére fejeződik be.

A vasárnapi népgyűlés.

Tiltakozás a gyülekezési jog elkobzása és a sajtószabadság megsértése ellen.

A vasárnapi népgyűléstől előre rettegett a helyi hatalom, azért történt meg az a botrányos visszaélés, hogy a Bika átengedett disztermét lezáratták, a népgyűlést ott megtartani nem engedték.

Alig volt annyi időnk, hogy ezt lapunk vasárnapi számában röviden jelezzük. Persze már ez is későn volt arra nézve, hogy a nagy közönség idejében tájékozta magát.

Jeleztük, hogy most már nem a Bikában, hanem az Ipartestület disztermében lesz megtartva a gyűlés, de a közönség nagyobb része a plakátok nyomán indulva mégis az előbbi helyre indult s onnan tájékoztatlanul bosszusan távozott el.

Az Ipartestület diszterme így is zsúfolásig megtelt, sőt nem is fogadhatta be a rendkívül módon érdeklődő közönség nagyobb részét. Legalább ezer ember fordult vissza, azért, mert nem tudott bejutni.

Kévéssel 10 óra után nyitotta meg a gyűlést dr. Legányi Gyula, lelkes beszédben jelezvén a népgyűlés összehívásának okát és jár. Rámutatott arra a példátlan vakmerőségre, mellyel a mostani kultuszminiszter a gyülekezési jog és sajtószabadság ellen rontott, felszólalván a Magyar Tanítók Szabad Egyesületét s eltiltván Werner Jenő székesfővárosi közéleti tanítót a «Tanító» című lap szerkesztésétől. Jelzi, hogy az összehívott népgyűlés célja ez ellen tiltakozni és kéri, hogy elnököt választassanak.

Elnökké egyhangú lelkesedéssel őt választották meg, ki most már forma szerint megnyitotta a gyűlést s a jegyzőkönyvvezetésére felkérte Kerékgyártó Józsefet, a debreceni tanítótestület elnökét s aztán átadta a szót dr. Gulyás István debreceni főgimnáziumi tanárnak.

Dr. Gulyás István mélyen szántó, erős logikájú beszédben mutatott rá mindenekelőtt arra a roppant hibára, hogy a tanítók megkérdése nélkül tűzik ki a tancélt és a tananyagot. Emiatt a tanítónak sokszor olyan dolgot kell végeznie, amelytől a lelke teljesen idegen.

Hiába liberális tehát a tanító, ha azok, akik a tancélt és tananyagot megállapították, konzervatívek vagy még rosszabb esetben klerikálisok.

A tanterveket tehát a tanítókkal együtt kell megállapítani. A társadalom járjon segítségére ebben a tanítóknak.

Nagy baj, hogy a mai kormány egyenesen ráfekszik a tanítókra s megsemmisíti az önálló gondolkodásukat. Egyenesen muszka módra az áthelyezésekkel, és egyéb hatalmi visszaélésekkel a tanítók gazdasági életének gyökerét metszi el.

A társadalom szabadelvű, ha másként nem, lelkében. A társadalom és a tanítósság egyetért, a harmadik tényező, a kormány, reakció. Két kilogramm mindig többet nyom, mint egy kilogramm, követelhető tehát, hogy a tanítás ügyének két faktora előtt hajoljon meg a harmadik.

Azért áll itt, mert néptanító és tanár közt különbség nincs, érdekeik ugyanazok. Ezelőtt a tanúgy emberei intézetek szerint gondolkodtak, elkülönözten. Ezentúl egymással kezét fogva küzdenek igazaikért. De e végre szervezkedni kell és ebben segítsen a társadalom is.

A három faktor pedig értse meg egymást. A társadalom és a tanítósság győzze meg a kormányt arról, hogy a tanítósságnak van igaza.

Ó nincs ugyan megbizva, hogy a tanárság nevében beszéljen, de azért jótáll róla, hogy a tanárság kilenc tizede, — mely liberális, — csatlakozik a tanítók megvédését célzó mozgalomhoz. Kívánja, hogy legyen állandó az egyetértés, az őszinte barátság, s kívánja különösen, hogy ez a mozgalom seperje el a jelenlegi reakciós kormányt. (Éljenzés. Szónokot számosan üdvözlük.)

Lengyel Imre nyug. táblabíró: Amit a kormány cselekedett, az csak Magyarországon volt lehetséges. Attól tart ez a kormány, hogy a tanítók mindnyájan szabadkőművesek és forradalmárok lesznek s mert 30—40 ezren vannak, még üszköt vehetnek a piros bársonyszék alá. Képtelenség tanítót eltiltani az írástól. — Ha átlapozzuk a történelem könyvét, nem találunk benne egy sort sem, mely hazaáruló tanítókról beszélne, de beszél hazaáruló mágnásokról, beszél a többek közt gróf Zichy Ferencről és gróf Zichy Ödönről.

Gróf Zichy Jánosnak az a baja, hogy a tanítók nem zsoltárokat és ájtatos vallásos könyveket írnak.

A japánok 1884-ben egy bizottságot küldtek ki, melynek az volt a feladata, hogy tanulmányozza az európai vallásokat. Az volt a cél, hogy törvénnyel államvallássá nyilvánítsák a legtökéletesebbet. A bizottság azonban azt jelentette, hogy az európai vallások egyike sem tökéletes. Ekkor az állam kimondta, hogy ki a vallással az iskolából.

Ezt kellene tenni Magyarországon is. Sőt az egyházat külön kellene választani az iskolától. Ezt nem kisebb ember mint Deák Ferenc sürgette már a múlt század 30-as éveiben. — Jöjjön tehát a szekularizáció! De aztán kinek pap kell, az nyuljon a zsebébe. Az állam vagy község ne adjon egy grislit se.

Nincs száz éve, hogy a pápa elátkozta a himlőoltást. Ennek a szelleme irányadó a kultuszminisztériumban.

A mostani pápa pedig az aviatikát átkozta el, tehát még ma is ellensége minden haladásnak. Nagy szerencséje hogy Viktor Emánuel és Garibaldi a Vatikánba szorították őszentségét. Az tehát a fő, hogy ne éreszék onnan azt a vén embert.

Itt nagyobb a klerikalizmus, mint Olaszországban.

Rómában voltam, mikor XIII. Leo meghalt. Hivatalosan nem gyászolták, egyetlen fekete zászlót sem láttam kidugva. Mikor Fiuméba étem, egyszerre 4—5 fekete zászló tűnt a szemembe. — Na, itthon vagyunk, — gondoltam magamban.

A reakciót kell megölni. A kigyó mérget kell megölni. Nem a vallás ellen beszélek, hanem a vallás köpönyegébe burkolt reakció ellen. Hozzájárulok az elnöki kijelentésekhez. Szavait ezzel végzi:

— Állami népoktatás, természettudományi alapon, jöjjön el a te országod!

Szentjóbó Kálmán debreceni ref. tanító: Tisza Istvánnak két balkeze van, Zichynek három s minddel sebet vág a magyar kultúrán. Dr. Baltázár Dezső, a tiszántúli egyházkerület nagynevű új püspöke nyíltan kimondta, hogy az iskolák államosítását óhajtja. De amíg ilyen miniszterek vannak és lehetnek, mint amilyen gróf Zichy János, addig ne államosítsunk. Annjival kevésbé, mert pl. a kálvinista iskolákban szabadon lehet Bocskayról, Bethlenről, a Rákócziakról, Kossuthról tanítani s a történelem konzekvenciáit a gyermekek előtt, sőt azok által

is le lehet vonni, de féltő, hogy az állami iskolákban e tekintetben is béklyóba verik a tanítót. A társadalom és a tanítósság együttesen dörögje a reakció fülébe: quousque tandem abutere Caedina....

Lefkovits József a szociáldemokrata párt titkára azon kezd, hogy a mai kultuskormány célja az, hogy a tanítók közül a bátrakat, a haugosakat a zöldkocsira ültesse, mint a munkások vezéreit.

Azt ajánlja a tanítóknak, hogy tegyenek úgy, mint a munkások. Jogokat ajándékba nem lenet kapni, a jogokat ki kell verekedni. A tanítás terén pedig ne csak a multba tekintő ábrándozást, hanem a jövőbe néző radikálizmust is hirdessék. Akkor a néptanító a legelső ember lesz az országnak. Mostani mozgalmukat különben helyesli és lelke egész hevélvel támogatja.

Kerekgyártó József jegyző, a debreceni ref. tanítótestület elnöke felolvassa a határozati javaslatot, mely megbélyegzi a miniszter jogíró rendeleteit, egyben a sérelem orvoslását a képviselőháztól várja. — Azért oda lesz felterjesztendő.

Egyhangulag elfogadták.

Beszélt még Dobó Sándor bősörményi ref. tanító, a Tanítók Lapja szerkesztője. Beszéde röviden a következő: Ugy állok itt, mintegy a delikvenszek közül, aki lapot szerkeszték és népgyűlésről népgyűlésre járok. Ezután majd Zichy János gróf fog minden tanúgyi lap élére szerkesztőt kinevezni. Ennél reakciósabb miniszter még nem volt. Aki rabszolgaságban akarja tartani a tanítósságot, az ellensége a magyar kultúrának. Köszönetet mond a munkásságnak és a népnek, köszön ia támogatást és a rokonszenvet a tanítók és tanítószövetség nevében.

Vági István titkár a kisiparosok nevében ki jelenti, hogy bármikor lesz szükségük a tanítóknak az iparosok támogatására, mindenkori itt lesznek, mert talán senki úgy nem méltányolja úgy a tanítók munkáját, mint ők. Megelégedett tanítósságra van itt szükség, nem üldözöttre.

Dr. Legányi Gyula elnök megköszönve az érdeklődést és támogatást, a gyűlést berekeszti.

Gyere haza Kovács Guszti!

Minden meg van bocsátva.

Szervusz Versecz! Vannak-e különbségek, mint nekünk? Svábabbak-e azok, mint a mi 67 svábunk? A hires 67-esek, akik épen 67-en voltak! De talán darabontok is egy kissé?

Kovács Gusztit egy kicsit megforgatták, meg is kapkodták Debreczenben, mert a darabontok szolgálatába szegődött. Akkor csinálták azt a jó viccet, hogy Kovács Guszti hasonlít a váltóhoz: kibocsátotta Kristóffy, elfogadta a király, forgatta Debreczen polgársága — és benyújtotta az Alföldi Takarékpénztárba.

Most Kristóffy a mungók közt ül, puszipajtása valamennyinek. Ott ül Lukács is, a darabont miniszter, meg még egy néhány címeres néhai darabont.

Néhai? Dehogy néhai, hiszen újra darabont világ van. Azok, akik ezeket a társaságukba fogadták, maguk is darabontok.

Ilyen a világ Debreczenben is. Igen, ilyen fekete. Akár a kibérlett lelkiismeret.

De hol van Kovács Guszti? Hol maradt az éji homályban? Hogy nem érkezett meg a mai közgyűlésre? Most nem halottas kocsival fogadták volna, hanem diszhintóval. A főispán még tán a jobbára is ültette volna az öreg szenvedőt a vén városháza nagytermében, hogy gyönyörködjék az új idők rendjében.

Igy csak mi gyönyörködhetünk.

UJDONSÁGOK

A „Debreczeni” szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Városi közgyűlés.** Debrecen városi közgyűlésének napirendjét az obstrukciós javaslatok tárgyalása foglalta el. Persze a tanács gondoskodott arról, hogy előbb a városi tisztviselők fizetésének kiegészítéséről intézkedjék a közgyűlés és szavazza meg a miniszteri rendelkezés értelmében a 35.000 korona fizetési pótlékot, Ezt meg is szavazta a közgyűlés és ellenzéki oldalról egy szó sem hangzott ellene. Az ellen sem, hogy a fentmaradó 15.000 korona is a városi tisztviselők nyugdíj-intézet alapjára fordíttassék. Azután jött az obstrukció javaslat. Ez után pedig, az ellenzék kivonulása alkalmából le-tárgyalták még az egy milliós kölcsön ügyét s elfogadták itt a tanács javaslatát. Elfogadta 30 ember, ezeknek fele városi tisztviselő, mert ennyi számú mungó maradt a teremben. Ezután gyors egymásután elfogadták a tanács összes javaslatait. Persze minden úgy ment, amint a tanács akarta. Az egy milliós kölcsön ügyében s minden más ügyekben egyaránt. *Itt jegyezzük meg, hogy a socialis demokrata párt a közgyűlési határozat ellen e hó 27-én tüntető felvonulást tart.*

Külön fejezetet kell szentelnünk a tegnapi közgyűlésről szóló krónikánkban az elnöklő D mahidy főispánnak és Kovács József polgármesternek.

Élénk emlékezetünkben van még, hisz pár éve történt, hogy Domahidy főispánu urát a függetlenség és 48-as párt programja alapján a Piac-utcai kerületben bizottsági tagnak beválasztottuk. Ő, akkor még nagy szerényen, a megbízást tőlünk elfogadta s mint ilyen a közgyűlésen részt is vett.

Jött azonban a tavalyi „Khuen-féle kiábrándulás” és ő rögtön „kiábrándult”.

Nem bocsátottuk ugyan meg neki, hogy egyszerre „csapot-papot felejtett, de türtük viselkedét, mint „előkelő idegenét.”

De most a legsajnosabban tapasztaltuk, hogy kigyót melengetünk a keblünkön és nem felejtjük el, hogy a legnagyobb politikai oldalbarugást, az ő mesterkedése folytán kaptuk. Köszönjük szépen, eltesszük boldogabb időre.

Lesz még a kutyára dér!

A Kovács József független és 48-as polgármesterünk viselkedését azonban már nem tudjuk elég kemény szavakkal elítélni. Ismét tanujelét adta annak, hogy csak egyszerű báb a mindenkorai főispán s az ingatag tanács kezében, még csak a jóhiszemű harmadik személy jelzése sem illik reá, s neki, a debreczeni függ. és 48-as párt volt elnökének egy tisztán politikai kérdésben bizony-bizony nem így kellett volna viselkedni.

— **Ünnepély a katolikus temetőben.** — Szép, kegyeletes ünnepség keretében leplezték le tegnap, vasárnap délután a Rokkant Munkások Nyugdíjgyűlését volt pénztárnokának, Za-

villa Gulának síremlékét az Egyesület vezető tagjai, az elhunyt barátai. Molnár Imre szép beszédben méltatta az elhunyt érdemeit, Nemes Sándor alkalmi költeményt szavaklt, a Munkás Dalegylet pedig gyászdalokat énekelt. A kegyeletos ünnepen nagy közönség vett részt.

— **Egy gyermek tragédiája.** Borzalmas véget ért egy másfél éves kis gyermek a Bánkon. Az eset a szokott sablonosságával sorakozik a marólugos, kisgyermekes tragédiák megszokott sorába. A Bánkon lakik Faragó Józsefné, aki éppen a szomszédasszonyát, Nagy Józsefnét meglátogatni. Karján vitt egy kosarat, amelyben zsiros szóda volt. A kosarat aztán letette a szomszédasszony pitvarába, ők pedig ketten beljebb kerültek a házba és beszélgetni kezdtek a tanyai parasztasszonyok bőbeszédűségével. — Egyszerre csak velőtrázó sikoltás ütötte meg a két asszony fülét és kiszaladtak a házból. Rémmületes látvány tárult a szemek elé. Ott feküdt a kosár mellett Nagy Józsefné másfél éves fiacskája. Kotorászott a kis ártatlan benne és így akadt rá a marólugra. A csöppesség fenéig kiitta a bőgrét. Rettenetes kinokkal vonaglott a kis ártatlanság. A megrémült anyja és a gondatlan asszony már nem segíthettek rajta. Kilehelte ártatlan lelkét. Az esetről jelentést tettek a debreczeni kir. ügyészségnek. Most már megindult a vizsgálat, amely megfogja állapítani, hogy mennyiben tereli mulasztás a gondatlan Faragó Józsefnét a kis másfél éves Sándorka haláláért.

— **Apáca tanárno temetése.** Nagy fénynyel temették el tegnap a debreczeni Svetits nőnevelő zárda egyik nagy tudásu apáca-tanárnojét, Mária Bonát, aki a zárda alapítása óta volt növendékei által nagyon szeretett tanárnoje a róm. kath. tanítóképezdének. Tüdőbaj támadta meg a tanárnot, ennek lett áldozata. A temetési szertartást Groöh Ferencz prépost-plébános végezte az összes kath. papság segédlete mellett. A temetésre kivonultak volt összes növendékei.

— **A Kossuth Dalkör** választmányának határozatából kifolyólag értesíti az elnökség a választmányi és pártoló tagokat, továbbá városunk dal iránt érdeklődő és hazánk nagy fia, Kossuth Lajos emlékezetének áldozó hazafias közönségeit, hogy f. hó 24-én, csütörtökön este 8 órakor a Törő-féle vendéglőben dalkörünk Kossuth-lakomát rendez, melyre ezuton is kér minél számosabb megjelenést. Etkezés étlap szerint. Aldozzuk e Lajos-nap előestéjét a mi dicső emlékezetü Kossuth-apánknak! Elnökség.

— **Bodrogi Zsiga Debreczenben.** Bodrogi Zsiga, az országos híru népdalköltő két napi vendégszereplésre Debreczenbe érkezett és ma, kedden és holnap, szerdán fellép a Széchenyi-Mulató színpadán. Saját nótáinak javából énekel egy párát és érdekes előadást tart. Bodrogi Zsigát nem kell reklamirozni. Az ő neve fogalom a modern magyar népdalköltészet világában. Hisszük, hogy a debreczeni közönség érdeklődésével fog találkozni ittlete alatt.

— **Meghalnak.** A tegnapi napon elhaltak: Kozma Ferencz ref. 2 éves, Scheiber Sándor né r. kath. 22 éves, Bonghai János ref. 5 éves, Szombati Kálmán ref. 45 éves, Szilágyi Györgyné ref. 30 éves, Hamsák Károly r. kath. 4 hónapos, Györi Sándor ref. 21 éves, Szabatos Józsefné ref. 56 éves, Ujvárosi Julianna ref. 2 éves, Agi Mária ref. 11 hónapos.

Dr GERÉB JOGI SZEMINARIUMA

Kolozsvár, Farkas-u. 5. szám.

(A régi színház mellett.)

Kiváló sikerrel készít elő **Jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra — ügyvéd és bírói-vizsgára** igen jutányosdíjazás ért. **Három hónap alatt doktorátushoz** juttat. — A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve.

TÁVIRATOK.

Vége az angol vasuti sztrájknak.

Budapest, augusztus 21. A nagy angol vasuti sztrájk, amely már eddig is megmérhellen károkat okozott és melynek veszedelmei beláthatatlanok voltak, az egész világ legnagyobb meglepetésére hirtelen véget ért. Senki sem várta az ügynek ily gyors és radikális elintézését, annál kevésbé, mert előzőleg zavargások is voltak, amelyek igen veszedelmes jelleget öltöttek.

London, augusztus 20. A London-Engleison és a London and North Western vasutak alkalmazottainak egy része visszavételét kérte. A Brighton-vasut közli, hogy hétfőn a fővonalon néhány vonat ismét közlekedni fog. A manchesteri főpályaudvarra tegnap délből néhány liverpooli és londoni vonat megérkezett, melyeket a közönség nagy lelkesedéssel üdvözölt.

London, augusztus 21. Minthogy a vasutas-sztrájk következtében a vas-kohók tüzét el kellett oltani. Rotherhamban ezidőszertint ötvenezer bányász és fémmunkás maradt munka nélkül. Midlssboroughban ugyanez okból több ezer munkás nem dolgozik.

Dublin, augusztus 21. Llanellyben a sztrájkolók az éjjel fosztogattak és gyújtogattak. Mikor a pályaudvaron egy raktárbódét felgyújtották, robbanás történt, amely három embert megölt és sokat megsebesített. Rendőrök botjaikkal, katonák feltüzött szuronnyal nyomultak a sztrájkolók ellen, akik közül sokan megsebesültek.

A fiumel tűz

Trieszt, aug. 21. Az itteni faraktártelepen támadt tűz által okozott kár legalább félmillió korona. Az államvasutaknak azonfelül igen nagy kára van azáltal, hogy sok fával megrakott vasuti kocsik csaknem teljesen elpusztult és a tűz a vágányokat is nagy darabon megrongálta. Az oltásnál az Amphitrite nevű görög yachton kívül igen nagy része volt a Skorpion nevű konstantinápolyi amerikai állomáshajónak is, mely kijávitás végett már hónapok óta az állami kikötőben van. A fatelep őre azt beszéli, hogy azon a helyen, mely először gyullt ki, kevéssel a tűz kitörése előtt egy férfit látott.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 21.

Az árak 50 kilogramonként
 buza okt. . . . . 11'76—11'69.
 buza ápr. . . . . 11'89—11'93.
 rozs okt. . . . . 9'71—9'69.
 zab május. . . . . ————
 zab okt. . . . . 8'96—8'93.
 Tengeri szept. 1911. 8'16—
 Tengeri máj. 1912. 8'06—8'03.
Ertéktőzsde. Osztrák hitelrészvény [656'50

Magyar hitelrészvény 851'—.

Előpatak

gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek. A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt felfalható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, természetes szénsavas (nauheimi) fürdők, vízgyógyintézetű kezelés, masszázás, svéd torna diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdőidény május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedijnek fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és üdítő kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust hívánatra ingyen küld az igazgatóság.

CLIMAX

nyersolaj-motorok, lokomobilok és benzin cséplőgarnitúrák.

Teljes gyári szavatosság
Minden motor elküldés előtt hivatalos vizsgálatnak lesz alávetve.
Teljes gyári szavatosság!

Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok!
Kérjen díjtalan ajánlatot!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe
Budapest, Szabadság-tér 17. sz.
(Tőzsde-palota.)

Kerekpár és pneumatikus-kerekű járművek tulajdonosainak figyelmébe!

Sok pénzt, fáradságot, bosszúságot és időt takarít meg, balesetet hárit el, ha járművének tömlőjét „MOBILE”-vel ellátja.

MOBILE azonnal tömíti a pneumatikon keletkezett lyukakat.

MOBILE olcsó és könnyen kezelhető.

MOBILE káros részeket nem tartalmaz.

MOBILE a gummit konzerválja.

MOBILE-vel a használati utasítás alapján bárki is könnyen elbánhat.

Egy próba feltétlenül meggyőzi Önt a MOBILE kiválóságairól. — Kapható:

GYENES EDE műszaki vállalatnál,
BUDAPEST, V., Akadémia-u 4.

Helyi képviselők vagy bizományosok kerestetnek.

Prospektus ingyen.

KRONSTEINER KÁROLY-féle viharálló mészhomlokzat-festékek.

Törvényileg védve.

50 színárnyalatban, kilogrammonként 24 fillértől feljebb.

Évtizedek óta kitűnően beváltan és minden utánzatot felülmúlnak. — Egyedüli célszerű festőanyag már festve volt homlokzatok részére.

MAIL-HOMLOKZATFESTÉKEK nem kopnak, moshatók,

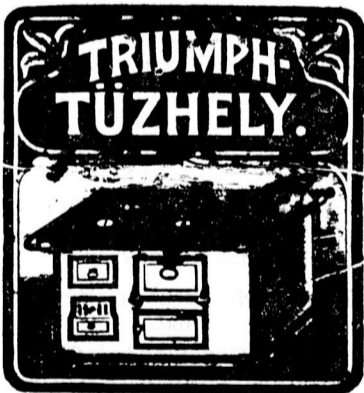
egy mázolásra fed, nem kell alapozás, email kemény, csak hideg vízzel keverve használatra kész. Antiszeptikus, méregmentes. Ideális mázolás belső helyiségek, még nem festett homlokzatok, faépítmények, mint kamrák, pavilonok, kerítések, stb. részére. Kapható minden színárnyalatban, egy négyzetméter költsége 5 fillér. Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve. **CARL KRONSTEINER, Wien, III. Hauptstrasse No 120.** — Raktár minden nagy városban.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhullást okozó gombásodást a

CSORBA-féle **ORGONA-CRÉM** ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógytárban és az egyedüli készítőnél CSORBA JANOS gyógytárban KECSKEMÉTEN.

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktűzhelygyárt

GOLDSCHMIDT S. és FIA

WELS (Felső-Ausztria).

➡ **ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ⬅

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 68.

Által a legújabb árak mellett ajánljuk:

Locomobilok és cséplőgépek, benzomotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalozók, löhercséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kékékörtő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár:

Laczka László urnál Debreczen.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljétek a cigaretták óriási áremelése miatt! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsétek

Jacobi Antinicotin-hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ aranszopókás cigarettapapírt.

Ducika krém, páratlan hatású arc-
szépitő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika
puder,** három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb
fogfájást is meg-
szünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2—3 nap alatt min-
den bőrkeményedést
megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszerárban
Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlancement és mész művei

Kereskedelmi igazgatóság:

P É C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitünő minőségű és páratlanul szép színű

**portlandcement
és fehérmészgyártása,**

valamint géppel zuzott kavics és nyers
mész előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement,
120,000 q fehérmész. 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége
mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki.
A hivatalos szabványokat messze felülmúló
minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Aki gyomorfájós, béltbeteg, étvágytalan,
lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos
év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann**
gyógyszerésztől **Stockerauban.**

**Aki szabályozni és épségben akarja tar-
tani jó emésztését, használja a
Schaumann-fele gyomorsót,** tapasztalni fogja,
hogy más szerek ellenében mily jól érsi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyo-
morsavat és előmozdítja az
emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kelle-
mes, ugyanazon ha-
tást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonkint
pholával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1.50.**
Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrende-
sésnél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerárban.

Debreczen
legrégibb

Fényképezési szaküzletében
Piac-utca 12.

Fényképezési cikkek

gyári árban

beszerezhetők.

Levélpapírok,

Üzleti könyvek,

Répeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Grittner Lajosnál, Tokajban.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyu üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Kiadó lakás. Hatvan-utca 42. sz. házban egy udvari 2 szoba, konyha és pinchelyiséggel november 1-től kiadó.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

PÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

EGERBEN emelets uriház eladó. Bővebbet Balogh őrnagynál, honvéd-korházban Budapest. Ügynökök díjaztatnak.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Őfehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cím: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtüzetében Piac-utca 12.

Közvetlen német posta és gyorsgőzszolgálat.
Személyszállítás
világ minden részébe
főképpen a következő vonalakon
Hamburg-Newyork
Hamburg-Philadelphia
Hamburg-Argentína
Hamburg-Brasília
Hamburg-Canada
Hamburg-Cuba
Hamburg-Mexiko
Hamburg-Afrika
Hamburg-Anglia
Hamburg-Francoziaország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren:
Utazások a Föld körül; keleti utazások; földközi-tengeri utazások; nyugatindiai utazások; délamerikai utazások; északi utazások Dronthelmig, Izlandig, az északi fokra és Spitzbergákra; nilusi utazások.
Prospektusok ingyen és bérmentve.
Hamburg-Amerika Linie,
Abteilung Personenverkehr, Hamburg.

Képviselő:

BUDAPESTEN, PALOTAI GYULA

Baros-tér 4. sz

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalok. Telefon 878. sz

Takaréktűzhelyek

szüretelő eszközök:

Borsajtók, fenyőfa puttonok,

John-mosógépek, Gazdasági eszközök nagy raktára:

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Piac-utca 23.

Eladó téglá !!

Hogy a beállott nagy keresletnek megfelelhessünk, téglagyárunk üzemképességét lényegesen emeltük és ma már abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy kitűnő, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk mérsékelt árak mellett. Kívánatra árajánlattal bármikor készséggel szolgálunk.

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbátor.

13727 - 13823 - 13824 - 13936/1911.

Árverési hirdetmény.

I. A Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező 2 hold és 1337 négyszögöl területű Bkfalvi-féle majorsági föld 1912. év október hó 1-től 1915. október 1-ig 3 évre.

II. A Vilmos huszárlaktanya mellett levő 2 hold és 278 négyszögöl területű Kerekes-féle majorsági föld 1912. év október 1-től 1915. év október hó 1-ig 3 évre.

III. A Gönczy-féle 19 hold és 1100 négyszögöl területű elepi föld 1912. év október 1-től 1915. év október hó 1-ig, 3 évre.

IV. A Honvédbarak és a Sestakert háta mögött levő 6 hold területű legelő föld az 1912. év október hó 1-től 1915. október hó 1-ig 3 évre nyilvános szóbeli árverés útján 1911. év augusztus hó 29. napján d. e. 9 órakor a városháza nagy tanácsstermében haszonbérbe fog adatni. Miről az árverési szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverésnél a kikiáltási ár 10 százaléka az árverelő bizottság kezéhez leteendő s az árverési feltételek a városi számvevő-ségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1911. évi augusztus hó 17-én tartott üléséből.

Városi Tanács.

Wagner Manó

tan- és nevelőintézete.

Rákospalotán, Budapest mellett.

Nyolcz osztályu **főgimnázium** nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal.

Nyilvános **POLGÁRI** fiúiskola.

Lelkiismeretes felügyelet.

Alapos oktatás. Jó ellátás.

Kitűnő tanerők. Alapvető ismétlőtitanítás.

Nagy árnyas kert és játszótér.

A tanulók lehetnek bennlakók és félkosztosok.

Kívánságra „Ismertetőt” küld az igazgatóság Rákospalota.

(Vasuti állomás, posta, távirda, telefon)

Telefon 88-13. VERŐ-féle Telefon 115-77.

Leánynevelő intézet, Budapest, VI. Gyár-utca 1.

1.

INTERNÁTUS

Higiénikus életrend. — Gondos felügyelet. — Német, francia, angol társalgás. — Elsőrangú bennlakó külföldi okleveles nyelvtanárnök. — Magas színvonalu zeneoktatás.

2.

Nyilv. jogu négy osztályu

Polgári iskola

3.

Általános műveltséget nyújtó felsőbb

Továbbképző tanfolyam

4.

Tökéletes nyelvi és szakmai kiképzést nyújtó német, francia és angol

Nyelvi tanfolyam

Tárgyai a nevezett nyelveken kívül: magyar irodalom, műtörténet és esztétika.

A nyelveket úgy a továbbképző, mint NYELVI TANFOLYAMON a hazai okleveles tanerőkön kívül, külföldi okleveles nyelvtanárnök és a budapesti BERLITZ SCHOOL tanárai tanítják

Értesítőt szivesen küld az igazgatóság.